

Asistent pedagoga

Porada ředitelů Š/ŠZ
22. 11. – 24. 11. 2016

PARDUBICKÝ KRAJ

Asistent pedagoga

Počty asistentů pedagoga ve školách 2016/2017

(úvazky schválené)

Mateřské školy	60,480
Základní školy obecní*	242,030
Základní školy krajské*	43,800
Střední školy (vč. praktických škol)	<u>12,525</u>
Celkem	358,835

*vč. speciálních škol

Legislativní vymezení

Školský zákon (č. 564/2004 Sb.)

Využití asistenta pedagoga jako forma podpůrného opatření v rámci vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Zákon o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů (č. 563/2004 Sb.)

Navýšení finančních prostředků ze státního rozpočtu určených na činnost školy z důvodu využití asistenta pedagoga je možné pouze, pokud dal k využití asistenta souhlas krajský úřad. Podkladem je doporučení ŠPZ (§ 16 odst. 11)

Nařízení vlády č. 222/2010 Sb., o katalogu prací ve veřejných službách a správě

Legislativní vymezení

- Vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných

Podpůrná opatření 2. – 5. stupně podpůrných opatření škola poskytuje bezodkladně po obdržení doporučení ŠPZ a udělení písemného informovaného souhlasu zletilého žáka nebo zákonného zástupce (AP od 3. stupně podpůrných opatření)

§ 16 odst. 1

Asistent pedagoga poskytuje podporu jinému pedagogickému pracovníkovi při vzdělávání žáků se SVP v rozsahu stanoveném ŠPZ, pracuje podle potřeby se žákem nebo s intaktní skupinou podle pokynů pedagoga a ve spolupráci s ním

§ 5 odst. (1)

Zajištění asistenta pedagoga (po 1. 9. 2016)

- Žádost **zákonných zástupců** nebo rozhodnutí orgánu veřejné moci o poradenskou službu ŠPZ
- **ŠPZ** po konzultaci se školou vyhotoví Zprávu a Doporučení – AP jako podpůrné opatření vč. počtu hodin přímé pedagogické činnosti
- **Škola** projedná doporučení se zákonným zástupcem → informovaný souhlas → žádost o souhlas s využitím AP
- **Krajský úřad** vysloví souhlas a zašle jej škole.
- Škola zaznamená doporučené podpůrné opatření do **výkazu R44-99** a nejpozději 1. den následujícího měsíce zahájí poskytování PO (datum zahájení → od kdy je PO poskytováno)

(Pokud nelze zajistit služby AP bezodkladně, škola může po projednání s ŠPZ a s předchozím písemným informovaným souhlasem zákonného zástupce dítěte/žáka přijmout jiné PO stejného stupně)

Výkaz R 44-99 o změnách v poskytovaných podpůrných opatřeních a jejich finanční náročnosti

- Š/ŠZ vykazuje poskytovaná podpůrná opatření průběžně
- Každé PO je vykazováno jednou, s výjimkou PO personálního charakteru, u kterých bude vykazován i termín ukončení poskytování
- Nevykazují se PO, která byla vykázána v rámci přílohy R 43-01
- Š/ŠZ vykazuje PO v souladu s doporučením ŠPZ nejdříve k datu zahájení jejich skutečného poskytování, nejpozději do 30 dnů od doručení doporučení.

POZOR! Předchází informovaný souhlas zákonného zástupce, příp. zletilého žáka.

- V rámci aktuálního měsíce mohou být vykazována pouze PO, jejichž poskytování bude zahájeno nejpozději 1. dne následujícího měsíce.
- MŠMT vykázané údaje o PO pro účely úpravy rozpočtu pravidelně v posledním dni aktuálního měsíce agreguje a 1. den následujícího měsíce jsou zpřístupněna správním úřadům.
- Krajský úřad provádí průběžně na základě aktuálních výkazů úpravu rozpočtu a poskytuje a poskytuje finanční prostředky ve výši normované finanční náročnosti

Zajištění asistenta pedagoga (po 1. 9. 2016)

- Asistent pedagoga jako podpůrné opatření ve školském zařízení → obdobný postup, i když školský zákon to výslovně neukládá.

POZOR!

Datum přiznání podpůrného opatření na asistenta pedagoga v rámci doporučení ŠPZ **nemusí** být vždy shodné s datem skutečného zahájení činnosti asistenta pedagoga.

Pokud by byly škole přiděleny FP podle data přiznání podpůrného opatření a ve škole by asistent nebyl → neoprávněné čerpání prostředků státního rozpočtu, a tyto prostředky by byly škole nařízeny jako odvod.

Revizní proces

- **Žádost o revizi** může podat žák, zákonný zástupce, škola, školské zařízení, orgán veřejné moci, ČŠI do 30 dnů od obdržení zprávy nebo doporučení reviznímu orgánu
- **Revizní pracoviště** - Národní ústav pro vzdělávání, sekce III, Novoborská 372/8 Praha 9 – Střížkov, PSČ 190 00
- **Revizní zpráva** do 60 dnů od obdržení žádosti, do té doby postupuje škola podle původní zprávy/doporučení
- Revizní zpráva může obsahovat i novou zprávu/doporučení → nahrazuje revidovanou zprávu nebo doporučení
- Pokud žadatel s revidovanou zprávou/doporučením nesouhlasí, může se obrátit na **soud**.

Finanční zabezpečení funkce asistenta pedagoga v přechodném období

Školský zákon § 160 – 163 (státní rozpočet)

Vyhláška č. 492/2005 Sb., o krajských normativech

Rok 2016:

Financování vzdělávacích potřeb žáků se zdravotním postižením se uskutečňuje v rámci **normativního financování** (krajský normativ + rezerva)

- Základní částka (podle druhu školy, počtu žáků)
- Příplatek na zdravotní postižení

Stanovení základní částky i příplatku je plně v kompetenci KrÚ s ohledem na právní předpisy a celkový objem finančních prostředků ze SR

V případě, že normativně stanovené přímé výdaje nezabezpečují realizaci upravených vzděl. plánů nebo specifika IVP – mimonormativní dofinancování **z povinně vytvářené rezervy krajského úřadu**

Rozvojové programy MŠMT

- 9 Od 1. 9. jsou navíc z rezervy financovaná postupně přiznávaná nároková PO podle § 16 školského zákona a vyhlášky č. 27/2016 Sb. + rediagnostika

Finanční zabezpečení funkce asistenta pedagoga v přechodném období

Rok 2017:

- Trvá přechodné období náběhu podpůrných opatření → financování jako v r. 2016
- Očekává se schválení novely školského zákona → úprava rozpisu FP na činnost Š/ŠZ s ohledem na skutečný počet dětí/žáků se SVP a normovanou finanční náročností podpůrných opatření
- Rozvojový program → zohlednění skutečného náběhu nových PO během kalendářního roku → zabezpečení finančních prostředků krajům na jejich pokrytí
- Novela vyhlášky č. 492/2005 Sb., o krajských normativech → umožní krajským úřadům stanovit vedle příplatků na zdravotní postižení také krajské normativy na podpůrná opatření, jejichž výše bude v rámci ČR jednotná.

Rok 2019:

Další novela školského zákona → financování společného vzdělávání začleněno do nového systému financování

Pracovně právní zabezpečení funkce asistenta pedagoga

➤ Zákon č. 262/2006 Sb. (zákoník práce)

Pracovní poměr na dobu určitou § 39 odst. 3 ZP týkající se práce vázané na konkrétní důvody (souhlas KrÚ se zřízením funkce na šk. rok)

➤ NV č. 222/2010 Sb., o katalogu prací ve veřejných službách a správě

Náplň práce a zařazení do platové třídy (4. - 9.) podle požadavků na náročnost vykonávané práce.

➤ NV č. 75/2005 Sb., o stanovení rozsahu přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické, přímé pedagogicko-psychologické činnosti pedagogických pracovníků

Týdenní rozsah 20 – 40 hodiny podle potřeby Š/ŠZ

Zařazení asistenta pedagoga do platových tříd

➤ 4. platová třída

Pomocné práce při výchově – základní návyky a způsoby chování

➤ 5. platová třída

Rutinní výchovné úkony zaměřené na společenské chování, pracovní a hygienické návyky a pohybové aktivity

➤ 6. platová třída

Cílené výchovné působení na zkvalitnění základních návyků společenského chování

Zařazení asistenta pedagoga do platových tříd

➤ 7. platová třída

Výklad učební látky a individuální práce s dětmi/ žáky podle pokynů pedagoga

➤ 8. platová třída

Vzdělávací a výchovná činnost podle přesného zadání, plnohodnotná výchovná a vzdělávací činnost

➤ 9. Platová třída

Samostatná vzdělávací, výchovná nebo speciálně pedagogická činnosti v souladu s IVP dítěte/ žáka nebo podle pokynů poradenského pracovníka a v souladu s pokyny učitele

Hlavní činnosti asistenta pedagoga (vyhláška č. 73/2005 Sb.)

- Individuální pomoc žákům při začleňování se a přizpůsobení se školnímu prostředí
- Individuální pomoc žákům při zprostředkování učební látky
- Pomoc PP školy při výchovné a vzdělávací činnosti
- Pomoc při vzájemné komunikaci pedagogů se žáky a žáků mezi sebou
- Pomoc při spolupráci se zákonnými zástupci žáka

Hlavní činnosti asistenta pedagoga (vyhláška č. 73/2005 Sb.)

- Nezbytná pomoc žákům s těžkým zdravotním postižením při sebeobsluze a pohybu během vyučování a při akcích pořádaných školou mimo školu
- Pomoc AP při výkonu maturitní zkoušky nebo její části
Vyhláška č. 47/2005 Sb., o ukončování vzdělávání ve středních školách závěrečnou zkouškou a o ukončování vzdělávání v konzervatoři absolutoriem

Činnosti související – nepřímá pedagogická činnost

- Společné přípravy a konzultace s učiteli
- Příprava pomůcek
- Účast na pedagogických radách
- Konzultace s pracovníky školského poradenského pracoviště a školského poradenského zařízení
- Profesní setkávání a konzultace s kolegy
- Aktivní účast na přípravě IVP žáka
- Vzdělávání

POZOR!

Osobní asistent

Podpůrná asistenční služba v rámci rezortu MPSV - terénní služba poskytovaná osobám se sníženou soběstačností z důvodu chronického onemocnění nebo zdravotního postižení (nebo věku), jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby.

(zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, § 38 odst. 1 a odst. 2)

- Pomoc při zvládání běžných úkonů a péče o vlastní osobu
- Pomoc při osobní hygieně
- Pomoc při zajištění stravy
- Pomoc při výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti – dozor a dopomoc při dopravě žáka do školy a ze školy, vč. jeho převlékání, oblékání a přezouvání před zahájením a po ukončení výuky
- Zprostředkování kontaktu se společenským prostředím

Uvedení asistenta pedagoga do zaměstnání

- Ředitel zajistí pro AP pracovní smlouvu, stanoví dobu pracovního poměru, míru přímé pedagogické činnosti, pracovní dobu, náplň práce a platové zařazení
- Ředitel seznámí AP s prostředím školy, příslušnými právními a interními předpisy (školní řád, BOZP)
- Ředitel stanoví (nejlépe písemně) kompetence AP ve vztahu k třídnímu učiteli a dalším pedagogům
- Ředitel zajistí seznámení AP s dítětem/žákem se ZP a jeho rodiči
- Ředitel umožní AP prostudovat osobní dokumentaci dítěte/žáka
- Ředitel zajistí AP možnost konzultace a metodické podpory v rámci školy a školského poradenského zařízení

Náplň práce asistenta pedagoga

Konkrétní náplň práce – rozsah a rozpis činností stanoví ředitel školy na základě doporučení ŠPZ, skutečných potřeb žáka a podmínek školy

- každodenní činnosti ve třídách dle rozpisu rozvrhu
- pomoc žákům při pěstování základních norem chování
- pomoc učitelům se žáky, kteří mají výukové a kázeňské problémy
- asistence v hodinách naukového a výchovného zaměření
- spolupráce s učitelem v předmětech náročných na organizaci
- samotná práce s žáky v době vyučování i mimo vyučování
- individuální práce s určenými žáky v průběhu vyučování pod vedením učitele
- zajišťování dozorů nad žáky během vyučování, v době přestávek a odchodů ze školy
- doprovod žáků na akce mimo školu

Náplň práce asistenta pedagoga

Konkrétní náplň práce – rozsah a rozpis činností stanoví ředitel školy na základě doporučení ŠPZ, skutečných potřeb žáka a podmínek školy

- každodenní činnosti ve třídách dle rozpisu rozvrhu
- pomoc žákům při pěstování základních norem chování
- pomoc učitelům se žáky, kteří mají výukové a kázeňské problémy
- asistence v hodinách naukového a výchovného zaměření
- spolupráce s učitelem v předmětech náročných na organizaci
- samotná práce s žáky v době vyučování i mimo vyučování
- individuální práce s určenými žáky v průběhu vyučování pod vedením učitele
- zajišťování dozorů nad žáky během vyučování, v době přestávek a odchodů ze školy
- doprovod žáků na akce mimo školu

Náplň práce asistenta pedagoga

Další povinnosti :

- Příprava pomůcek a materiálů k výuce dle pokynů učitele
- Podílení se na výzdobě učeben a dalších prostorů školy dle pokynů učitele a potřeb školy
- Příprava soutěží, výstavek a exkurzí s učiteli
- Dle potřeby návštěvy rodin žáků sociálně znevýhodněných
- Spolupráce s občanskými sdruženími zaměřenými na problematiku národnostních menšin
- Účast na vzdělávacích akcích pro AP zaměřených na nové metody a formy výchovné práce
- Spolupráce s výchovným poradcem školním metodikem prevence
- Pomoc žákům při přípravě na vyučování
- Pomoc při řešení záškoláctví a výchovných problémů žáků

Metodická podpora asistenta pedagoga

Pedagogičtí pracovníci (ředitel, třídní učitel, výchovný poradce)

PPP, SPC (psycholog, speciální pedagog)

- Organizace vzdělávání ve škole a organizace školního roku
- Základní orientace v RVP a ŠVP
- Základní orientace v obsahu vzdělávání v jednotlivých předmětech
- Specifika a potřeby jednotlivých žáků se ZP – individuální možnosti a schopnosti, tvorba a realizace hodnocení IVP, denní režim psychohygienické zásady během vyučování
- Vhodné formy podpory žáka – metodické materiály, didaktické a kompenzační pomůcky, speciální přístupy a metody práce, přiměřené hodnocení žáka
- Vhodné formy spolupráce s rodinou

Asistent pedagoga ve vztahu k učiteli

- Asistent pedagoga – další pedagogický pracovník ve třídě, spolupracovník učitele, akceptuje jeho názory a rozhodnutí
- Učitel – garant výchovně-vzdělávacího procesu ve třídě
- Připravuje a koordinuje vzdělávací proces
- Vede vzdělávání ve třídě
- Je hlavním tvůrcem IVP žáka se SVP
- Plánuje práci AP v rámci vyučovacích hodin a přestávek
- Určuje způsoby zapojení žáka s SVP do výuky, míru školních nároků a s nimi spojenou míru podpory
- Koordinuje práci svou a AP
- Po skončení výuky hodnotí s AP průběh vzdělávacího procesu

Rizika činnosti asistenta pedagoga

Vztah asistent – učitel

- Nejasně stanovené kompetence souběžně působících pedagogů
- Nejasně stanovené a vymezené činnosti AP
- Absence metodické podpory ze strany školy, SPC
- Nebezpečí zneužívání podpůrných služeb tam, kde schopnosti žáka stačí
- Problém zajištění služeb AP ve školských zařízeních (přípravný stupeň ZŠsp, ŠD, ŠK)

Vztah asistent - rodič

- Napjatý vztah mezi AP a rodičem
- Asistent je v příbuzenském vztahu s dítětem (matka, teta – záměna rolí)

Rizika činnosti asistenta pedagoga

Vztah asistent – žák

- Fyzické možnosti AP při manipulaci s žákem
- Pocit ohrožení, fyzické napadení (agresivní žák)
- Vysoká míra osobní zodpovědnosti za bezpečnost žáka
- Psychická zátěž v průběhu vzdělávání pramenící z nedostatku znalostí, zkušeností
- Neúměrné citové navázání na žáka (osobní vztah, úlevy dítěti)
- Závislost žáka na asistentovi
- Nedostatečná kvalifikace

Rizika činnosti asistenta pedagoga

- Nedostatečné finanční ocenění
- Nejistota práce AP („sezónnost“)
- Nejasný obsah práce a kompetence AP (je vnímám jako „přítěž“)
- Zneužívání práce AP (suplování, dozory)
- Vyčleňování AP a žáka z kolektivu
- Náročnost práce s žáky s PAS (rituály, nepředvídatelné chování)

Shrnutí

- AP je pedagogický pracovník, vykonává přímou pedagogickou činnost přímým působením na vzdělávaného, je zaměstnanec školy
- Náleží mu 8 týdnů dovolené
- Poskytuje podpůrnou službu dětem a žákům se SVP ve Š/ŠZ
- Pracuje pod metodickým vedením pedagoga
- Podporu mu poskytují pedagogové i odborníci školských poradenských zařízení
- DVPP – doplnění, zvyšování kvalifikace v oblasti speciální pedagogiky, psychologie

Kurs pro asistenty pedagoga 80 hod teorie a 40 hod praxe a je ukončen závěrečnou zkouškou a absolventskou prací.

Asistent pedagoga

Motto:

„Není zrcadlo tak zdrásaného, aby se vypulírovat nedalo, proto raději začnem stokrát znovu, než se jednou vzdát.“

(Jan Ámos Komenský)

Asistent pedagoga

Děkuji za pozornost!

Irena Tlapáková

irena.tlapakova@pardubickykraj.cz

